

[Udenrigsministeren.]

forsvar, kan jeg ikke se, at der ligger nogen som helst indskrænkning i den danske regerings mulighed for at bidrage til en international afrustning.

Man kunne måske have den frygt, sådan forstår jeg også det ærede medlem, at der i givet fald kunne blive tale om en vis pression over for regeringen fra rustningsindustriens side af frygt for, at den skulle kunne lide økonomiske tab, hvis en nedrustning eller rettere når en nedrustning bliver gennemførlig. Jeg vil kunne — sikkert ikke berolige det ærede medlem — men sige som min ganske bestemte opfattelse, at jeg overhovedet ikke kunne forestille mig, at den danske regering og det danske folketing i en sådan situation ville lade spørgsmålet om vor deltagelse i internationale nedrustningsbestræbelser, som er et stort og livsvigtigt spørgsmål, afgøre af forholdsvis snævre og begrænsede industrielle interesser.

Jeg tror derfor ikke, det ærede medlem behøver at nære bekymringer. Hvis den økonomiske virksomhed kommer i stand, som Industrirådet og andre her anbefaler man skal tage op til udbygning af det danske forsvar med midler, som det høje folketing har bevilget, kommer den ikke til på ringeste måde at berøre den danske regerings og det danske folketings muligheder for at tage eventuelle initiativer i nedrustningsspørgsmål.

Sigsgaard: Jeg forstår, at den højtærede udenrigsminister ikke mener, at opbygning af eller udbygning af en dansk rustningsindustri på nogen måde kan tænkes at ville få indflydelse på eventuelle politiske vurderinger i retning af afrustning, og det får mig til lige at nævne den situation, man kom i i England for nylig, hvor det viste sig umuligt for labourregeringen at afvikle det økonomisk uforsvarlige TSR2 militære flyveprojekt, og hvor det desværre trods en relativt god beskæftigelse og trods garantier fra regeringen til de berørte arbejdere lykkedes flyveindustriens politiske og presse-mæssige forbundsfæller at påvirke arbejderne i en sådan grad, at de i titusindvis demonstrerede til fordel for dette militærprojekt. Finder den højtærede minister ikke, at den affære giver anledning til en

vis eftertanke? Og er det i øvrigt ikke sin sag det ene sted efter det andet — meget prisværdigt — at tale om nedrustning og samtidig indvilge i opbygning af en rustningsindustri, der kan vanskeliggøre nedrustningen? Jeg går ud fra, at ministeren også kan tilslutte sig konklusionen i FN-rapporten fra ekspertgruppen.

Jeg synes i den forbindelse også, at det er sådan sin sag for en socialdemokratisk regering at fremme investeringer i rustningsindustri og samtidig, og det ved vi jo, at arbejde med forslag om nedskæringer af nødvendige offentlige investeringer f. eks. inden for den sociale sektor. Jeg ved ikke, om den højtærede udenrigsminister egentlig kan svare på det sidste spørgsmål, ellers må det stå ubesvaret; men lad mig til sidst spørge: er de politiske aspekter i denne sag overhovedet drøftet i regeringen, før forsvarsministeren besluttede at bistå Industrirådet i dets bestræbelser?

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Jeg har i og for sig ikke mange bemærkninger at føje til det, jeg allerede har sagt.

Når det ærede medlem fremdrager et eksempel fra England på, hvorledes et bestemt politisk udviklingsforløb er sket, må det jo bedømmes ud fra politiske forudsætninger og britisk politik. Her drejer det sig om den danske regering og det danske folketing, og jeg gentager, at jeg kan ikke forestille mig, at der ville være alvorlige kræfter i Danmark, der under hensyn til snævre industrielle interesser ville hindre eller reducere Danmarks mulighed for at bidrage til en nedrustningsproces.

Det ærede medlem spørger om det rimelige i, at der foretages en opbygning af en dansk rustningsindustri på et tidspunkt, hvor man samtidig er nødt til at være tilbageholdende med andre former for investeringer. Det ærede medlem ved jo sikkert nok, at de militærbudgetter, vi har, de forsvarsbudgetter, vi har, er vi i dag nødt til i altovervejende grad at udfylde ved import af det materiel, forsvaret skal bruge. I det omfang, hvori der sker en produktion på dansk territorium af dette materiel, sker der samtidig en valutabesparelse, og i hele den økonomiske diskussion i øjeblikket — det ved det ærede medlem sikkert også — er det i høj grad den